

Egy magyar élet kicsiny tragédiája

Gellér Barnabás

Eget rengető, dobhártyát szakító, csikorgó zakatolás, vasúti megálló, kietlen táj ébreszt édes álmomból. Oldalamat kékre-lilára nyomták a kemény pad vasrácsai. Homályos látványként kerül elém a sivár homok végtelene, mint sziszegő csörgőkígyók ijesztő rengetege. Úgy figyelek most én is, mint kobra a prédát lesve, úgy vizslatom, miért e zaj, s miért a napfelkelte.

Elnézek jobbra, felfelé s balra... Nincsen rozsdás jelzőtábla. Hol vagyok? Egyáltalán, hogy kerültem ide? Honnan jöttem? Mint idegen, vitorlázom parttalan; mozgásom fáj, zajos; lelkem egész hangtalan. Mellettem a szélről imbolygó vodkásüveg. Megszokott csuklómozdulattal hörpintek belőle még egy kortyot; és még egyet. Elfogyott. Egy barna papírzacskóban gyros- és gesztenye-egyveleg. Éhes vagyok. Görnyedt testemet közben végigjárja az alkohol melege, nyújtózom lágyan.

Megtaláltam a prédám, egy mocskos bakterház, irány a napvilág, mosakodnom kell. Szélnyikorgatta korhadt bejárati kapu, feltört járólapok fogadnak, mint harcmezőn szalutáló ólomkatona-sereg. Sehol egy lélek, minden mozdulatlan. Kísértetek kísérnek a toalettig, majd újra zaj, ott benn van valaki. Hallok durva lépteit, beleborzongok a vízcsap nyitásának éles lármájába... és csend.

Nyílik a zöld festékfoltokkal tarkított ajtó. Embert látok? Vagy csak a vodka hatása? Kalauz lehet ez a különös emberforma?

Kalap sehol, rongyos ruha, lehet bujdosóé vagy szakadaré, épp olyan, mint az enyém. Kócos szemöldökét szigorúan húzza össze, száját beszédre nyitja.

– Maga miért van itt? – kérdezi fertelmesen zengő hangon.

– Itt ébredtem a padon az imént, meg tudja mondani, hol is vagyok?

– Nem – válaszolta egyszerűen s tisztán.

– És maga mit keres itt, Uram?

– Magát kerestem.

– Ezt hogy érti?

Válaszadás helyett a szomszéd irodaféle penészszagú terembe bicegett, közben cigarettára gyújtott.

– Kérhetnék én is egy szálát, Uram?

– Tessék.

– Köszönöm.

Rágyújtottam én is, az éjszakai mulatozás után különösen jól esik egy szál a másnapos gyomornak.

– Mondja, maga itt dolgozik?

– Nem egészen.

- Nem egészen?
- Nem – visszhangozta ismét a már ismerős, rövid választ.
- Ön tehát nem kalauz?
- De, bizonyos értelemben az vagyok, Levente.
- Hé, hé, hé! Álljunk csak meg, honnan tudja a nevem?
- Nyugalom... Az éjszaka elejtette a tárcáját, az igazolványán láttam a nevét, tessék, ide tettem – s előhúzta kígyóbőrtárcámat a fiókból.
- Köszönöm, de kérem, most akkor kalauz vagy mi a fene?
- Ha kalauznak hívja azt, aki irányít valamit, bizony az vagyok.
- Hát a vonatot, mondjuk.
- Akkor nem, akkor valami más.

Kinézett a törött ablakon, a felhőket figyelte. Szemébe tűzött a nap, így visszahúzódott a még árnyékos területre.

- Mióta van itt? – érdeklődtem.
- 5 órakor tértem magamhoz, a maga melletti padon feküdtem.
- Tehát maga sem tudja, hogyan került ide?
- Nem – mondta beletörődően.
- És azóta talált valamit, hogy megtudja, hol is vagyunk?
- Kellett volna?
- Hát én szeretem tudni, hol is vagyok, ha már nem emlékszem, hogyan kerültem oda.
- Igaz. Akkor keresgéljen valamilyen irat után, én addig elmegyek, dolgom van.
- Hova megy?
- Azt sem tudja, hol van. Miért fontos, hova is megyek én?
- És visszajön?

– Igen – felelt végre helyeslően.

Az öreg sánta kilökte a kaput, majd elindult, szemben a Nappal...

Egyre teltek a magányos percek, dél körül falatoztam a zacskóból. Sehol senki. Vártam. Hűvös nap volt. A szél süvített, pörgette a láthatatlan pókhálókon csüngő elszáradt levéldarabokat.

Valami forma, kis fekete pont közeledett egyre, az öreg lesz az, hittem reménnyel telve. Egyre csak jött, megváltásban bíztam; csekély ételt, egy térképet kívántam: tudni, merre tovább és honnan indulni el. Nem jegyeztem meg a kalauz arcát, csak azok a szikrával áldott szemek ragyogtak emlékeimben, de szemeket most nem láttam.

Kapucnival elfedett, csapzott külső, suta tántorgás és zsebre tett kezek jelezték, hogy valaki más ér ide röpke pillanatok alatt. Nem ijedtem meg. Nem útonállóknak, inkább útján levőnek tűnt, türelmetlen félrenézésekkel fogadtam.

– Üdv neked, két lábbal a földön járó – susogta a hatalmas fejtakaró alól.

– Üdv, ember – válaszoltam jelezve, megértettem köszöntését.

– Van tüzed?

– Persze, parancsolj.

Az alig használt öngyújtóm átnyújtásakor kezét nyújtotta cserébe.

– Csaba vagyok, Attila fia.

– Levente, Árpád fia. Mi járatban erre?

– Sétálgatok.

– Erre?

– Merre? – s kérdése közben körülnézett fürkészően.

- Hát ezt szeretném én is tudni, hol vagyunk?
- Talán a Földön?!
- De milyen városban? Kihalt az egész környék.
- Miért fontos a város neve? Haza akarsz tán térni?!
- Hazám csak egy van, az Magyarország, hajléktalan vagyok, de nem hontalan.
- Na látod, akkor nem is fontos, hol vagyunk pontosan, igaz?!

Megkínált a kézzel sodort cigarettájából, slukkoltam hatalmasat. Füves volt. Az ilyesfajta ízt rögtön érzi az ember. Édesen égette nyelvemet, szám szélét szabályosan csípte, de szívtam, éreztem a majd-én-megmutatom magatartást.

- Tetszik, mi?
- Csak egy cigi.
- Majd meglátjuk.

Száján éles vigyor keletkezett, fogai virítottak. Virított a Nap is, alászállóban volt. A pirkadattól festett égen egy-egy sólyom cikázott. Felhők kavarogtak köröttük, elefánt vagy pingvin alakban, állati tánc volt ez, isteni vásznon.

- Menjünk be pihenni, sötétedik. Gyula, István nagyapja nemsokára jön.
- Ki az a Gyula? – kérdeztem összefolyt szavakkal.
- Sarolt apja. Majd megismered, majd jön.
- Akkor menjünk be, majd betalál.
- Menjünk.

Nekiesve rontottam be a kapun, mintha vadnyugati csehóba lépnék, megbotlottam azokon a járólap- és csempetörmelékeken. Éreztem, elesek. Zuhanás volt ez, felfelé az égbe, nem tértem magamhoz, se esve, se földet érve.

Álmomban keveredett az élet és képzelet, nem tudtam, mi van s mit is képzelek. Felébredünk reggel, de csak álmunkat folytatjuk, életnek nevezzük, közben csak álmodozunk s meghalunk. De halál-e az ébredés?!

Ha álom az élet, miért ilyen rút? S ha tényleg szépre képzelem, miért a felkelés?

Újra zaj és újra mocorgás, kolomszerű csörömpölés, de alábbhagyott. Sötét volt, nagyon sötét. Arcomat kezembe, karomat gatyámba törölve letisztítottam testemről a piszkot, feltápászkodtam és a szilánkos ablak felé támolyogtam. Szédültem, forgott velem a kunyhó, ablakon kinézve se tehén, se lurkó. Érthetetlen a csengés-bongás, mintha jelzett volna valamit.

Mögöttem a falnak támaszkodva köhécselt az ifjú zülledék.

– Hol van a te Gyulád? – kérdeztem tűnődve.

– Éjfélre itt van, tudod mennyi az idő?

– Nem.

– Na, akkor várj türelemmel. Gyűjts rá még egy cigire, most készítettem.

– Nem, köszönöm, még függővé válok.

– Mástól tán nem függünk mi, emberek? Minden összefügg mindennel. Véletlenek biztosan nincsenek, de az okok ne is érdekeljenek. Ússz az árral, egyre csak ússz, a cél úgymint mindig ugyanaz, minek küszködni hát?!

Reccsent a feljáró, idegen érkezett, tán Gyula az, vagy netán az öreg?

– Végre itt van, Uram! – ujjongtam a bakter láttán.

– Nem ura ő senkinek, ő Gyula, a bölcs aggastyán – javított ki Csaba.

– Merre járt? Van a környéken élet?

– Hogy élet van-e? Minden, mi e Földön van, minden él, mind egyé. Nézd a növényeket vagy tekints az égre: az élet, kapcsolatok és okozatok összessége. Kell lennie tehát valaminek, mi mindezt megalkotta, mindegy, hogy úgy hívod: Isten, vagy Földanya. Minket őriz és ő pusztít el, az egész földi létünk így múlik el.

Hirtelen szememben csípős érzés keletkezett, pislogtam. Egyszerre sötétség s egyszerre fény, kólától ragacos diákpád és bökdöső szomszéd.

– Lassan vége az órának, ha készen vagytok, tegyétek ki a dolgozatokat a pad szélére. Ne felejtsetek el ráírni a neveteket. Teréz, Károly lánya és Kálmán, Géza fia, szedjétek össze őket – szólt egy ismerős hang.

Lapom üres, csak az esszé címe ékeskedik magányosan: A magyar álom.

Felvéstem keservesen a nevem a fehér papírra, megdátumoztam. És ekkor megszólalt a csengő.